

Sjefredaktør: Arne Blix

Utviklingsredaktør: Kirsti Husby Nyhetsredaktør: Erlend Hansen Juvik
 Samfunnsredaktør: Stein Arne Sæther Redaktør for nett og mobil: Atle Bersvendsen
 Redaktør og leder medielab: Rolf Dyrnes Svendsen Adm. direktør: Tove Nedreberg

MIDT-NORGES FRIE STEMME

Norge går så det suser

Verdens heldigste finansminister tar i bruk mange milliarder ekstra, men nøyer seg med stø kurs.

Norsk økonomi er en solskinnshistorie med vekst og velstand over alt. Finansminister Sigbjørn Johnsen (Ap) måtte til utlandet for å finne noe å bekymre seg over, da han la frem statsbudsjettet for 2013 i går. Det er sterk vekst i fastlands-økonomien, og oljesektoren går så det suser. Derfor kan Johnsen både bruke mer penger og sette enda mer penger på bok.

Bruker mer og sparer mer

bred enighet om det viktigste balansepunktet som gjelder bruken av oljepenger, med et forutsigbart unntak for Fremskrittspartiet. Regjeringen legger opp til å bruke 125 milliarder oljekroner, noe som er 26 milliarder mindre enn handlingsregelen åpner for. Men Johnsen øker likevel utgiftene med 23 milliarder, og stimulerer dermed en økonomi som allerede er presset, samtidig som han mener opplegget er nøytralt.

Alle kurvene på finansministerens bord går rett vei, med et klart unntak for konkurranseevnen som svekkes. Sysselsettingen er høy og ledigheten er lav. Renten er rekordlav og lønnsveksten høyere enn før antatt. Samtidig er prisstigningen lav, noe som trekker kjøpekraften ytterligere opp. Både privat forbruk og boligprisene øker. Veksten forsterkes av den høye aktiviteten i oljesektoren.

Reaksjonene på budsjettopplegget er forholdsvis milde. Det synes å være

De rødgrønne disponerer nå et budsjett på over 1000 milliarder kroner. Det er nesten 400 milliarder mer enn da de startet i 2005. I samme periode er oljefondet blitt firedoblet. Den nye prognosen for fondets størrelse er på 4400 milliarder ved utgangen av neste år. Vi har med andre ord snart fire statsbudsjett på sparekontoen, mens mange europeiske land sliter med blytung gjeld. Mens andre land tvinges til dramatiske kutt, har Sigbjørn Johnsen lagt sparekniven i skuffen. I denne situasjonen er kraftig heving av tollsatsene på ost og kjøtt et svært dårlig signal til omverden.

Det som kanskje overrasker mest, er den fantasiløse pengebruken som preger det rødgrønne budsjettet. Alle ekstramilliardene regjeringen tar i bruk, går stort sett bare til litt mer av det samme. Ingen nye reformer blir lansert, selv om det er stortingsvalg neste år. Derfor er det vanskelig å kalle dette for et valgbudsjett.

Kommunesektoren og samferdsel er å anse som klare budsjettvinnere. Tapere er det ikke lett å finne, siden det ikke finnes kutt. Men noen områder, som for eksempel forskning, har fått mindre enn andre. Siden dette er det siste rødgrønne budsjettet før valget, synes det klart at de ikke maktet å innfri fattigdomsløftene eller løftet om full sykehjemsdekning. Det er oppsiktsvekkende i lys av alle ekstramilliardene de har hatt og har til disposisjon.

For sent for Entra

Regjeringen vil øke Nærings- og handelsdepartementets kapasitet og kompetanse til å håndtere statlig eierskap. – Styrkingen vil gjøre oss bedre i stand til å følge opp de investeringene som

departementet forvalter som eier, skriver næringsminister Trond Giske (Ap) i en pressemelding. Men tiltaket kommer for sent til å avverge skandalen i Entra.

Nyheter

Tips oss! - Telefon 07200

nyhet@adresseavisen.no • MMS/SMS: Kodeord TIPS

Vil hjelpe

Barn sliter med å ta medisiner, og foreldrene opplever ofte en kamp. En faggruppe i Trondheim har tatt fantasien i bruk for å hjelpe barn og foreldre.

Togfører Mulle spiller en viktig rolle i et nytt dataprogram som faggruppen har utviklet. Det retter seg spesielt mot barn som trenger inhalasjonsbehandling.

Når ungene drar på en digital fantasireise sammen med togføreren og vennene hans, skal ungene bli så oppslukt at behandlingen går som en lek.

– Barn som stritter imot av alle krefter når de skal ta medisiner, er en kjent situasjon for mange foreldre. Medisinen smaker kanskje vondt, barna skjønner ikke hvorfor de må ta den og noen ganger tar det lang tid å bli ferdig, sier farmasøyt Elin Høien Bergene ved Sykehusapoteket i Trondheim.

Både egne og andres erfaringer med slike situasjoner dannet bakgrunnen da Bergene tok initiativ til et prosjekt som skal gjøre medisineringen av små barn lettere. Med eksperter fra NTNU ble det etablert en faggruppe, og nå har gruppen utviklet prototypen til en app (applikasjon) som kan lastes ned på et lesebrett.

– Vi ønsker å motivere barna i stedet for å tvinge dem. Barn er oversett som legemiddelbrukere, mener Bergene.

Skal testes ut

I tillegg til Bergene deltar både industridesignere og eksperter på brukervennlig datateknologi i faggruppen. Prototypen på appen er foreløpig ikke testet ut på mange syke barn, men det skjer på St. Olavs Hospital over nyttår. Målgruppen er barn mellom ett og fire år gamle.

– Vi ser fram til å starte tester i samarbeid med sykehuset, og har stor tro på at dette vil gi en positiv effekt. Hensikten er at barnet tar medisinen sin på riktig måte og til riktig tid. Appen er ikke ment som et leketøy, sier Ole Andreas Alsos.

Han arbeider med brukervennlighet ved Institutt for da-

tateknikk og informasjonsvitenskap ved NTNU. Alsos synes det er spennende å utvikle dataløsninger tilpasset små barn.

– Små barn gir ikke uttrykk for sine behov og ønsker på samme måte som voksne, derfor er det krevende å finne løsninger som passer for barn, sier han.

På sykehus

Appen er utviklet for barn som får inhalasjonsbehandling hjemme og på sykehus. I tillegg arbeider gruppen med ytterligere en variant for hjemmebruk.

– Hvis barnet bare hyler når det skal puste inn medisinen, kommer den ikke ned i lungene som den skal. Behandlingen får dårligere effekt, sier Bergene.

Underveis har faggruppen innhentet råd og synspunkter fra foreldre, helsepersonell, barnehageansatte og andre fagfolk. Gruppen har fått økonomisk støtte fra Extrastiftelsen, som bevilger penger til helse og rehabilitering.

– Ett av fem norske barn har astma, så vi har også fått faglig støtte fra Astma- og allergiforbundet, sier Bergene.

Ikke noe lignende

Det mangler ikke på råd til foreldre som sliter med å få gitt medisiner til ungene sine. Faggruppen mener likevel den har utviklet et hjelpemiddel som er unikt.

– Vi har ikke sett noe lignende spesielt tilpasset små barn, sier industridesigner Jonas Asheim i firmaet Nice.

Han begynte å arbeide med appen da han tok mastergrad i industridesign ved NTNU.

– Vi har laget en historie som bygger på at barnet skal ta medisiner, og at dette er bra for barnet. Til slutt får barnet den viktige belønningen i form av en skinnende gullstjerne, sier han.

EGIL M. OPLAND 951 986 89
 egil.opland@adresseavisen.no

– Hvis barnet bare hyler når det skal puste inn medisinen, kommer den ikke ned i lungene som den skal. Behandlingen får dårligere effekt.

ELIN HØIEN BERGENE, farmasøyt ved Sykehusapoteket i Trondheim

Filmpris

Vinneren av Nordisk råds filmpris offentliggjøres. Årets norske kandidat er Kompani Orheim, representert ved regissør og manusforfatter Arild Andresen og manusforfatter Lars Gudmestad.

i dag

Vinneren av nobelprisen i fysikk kunngjøres i Stockholm kl. 11.45.

DEL 1

- **Nyheter** side 2-18
- **Trondheim** side 23-25
- **Utland** side 26-27
- **Økonomi** side 28-32
- **Folk** side 37-39
- **Været** side 40

DEL 2

- **Kulturnyheter** side 2-9
- **Tegneserier** side 11
- **Meninger** side 12-13
- **Ordet fritt** side 14-15
- **Snakk ut** side 16

DEL 3

- **Sportsnyheter** side 2-10
- **Bredden** side 8-9
- **Bil** side 18-21
- **Radio og tv** side 22-23
- **Spør Adressa** side 24
- **Leserbilder**

barn med å ta medisiner

Erlend ble rolig: Erlend sprellet på mor Lene Hejna Pedersens kne da han skulle få behandling. Så fanget farmasøyt Elin Høien Bergene oppmerksomheten hans på dataskjermen. Sykepleier Siv Anita Myhre følger med. Foto: KJELL A. OLSEN

Mulle tok Erlends oppmerksomhet

Tverrfaglig gruppe: Industridesigner Jonas Asheim (f.v.), stipendiat Marikken Høiseth, ekspert på brukervennlighet Ole Andreas Alsos og farmasøyt Elin Høien Bergene er fornøyd med det nye hjelpemiddelet.

Gråten stilnet da Erlend (ett og et halvt år) dro på fantasireise sammen med togfører Mulle.

Erlend strittet imot og hylte da mor kom med inhalasjonsapparatet, men det glemte han da fortellingen om Mulle begynte å rulle over dataskjermen.

– Det tok ikke lang tid å fange Erlends oppmerksomhet om det som foregikk på skjermen. Han satt stille hele tiden, sier mor Lene Hejna Pedersen fra Trondheim.

Flere ganger i døgnet

Erlend er innlagt på infeksjonsavdelingen ved barne- og ungdomsklinikken på St. Olavs Hos-

pital. Her behandles barn for ulike infeksjoner, blant annet astma.

– Han må bruke inhalasjonsapparat flere ganger i døgnet enten vi er hjemme eller på sykehuset. Humøret avgjør om Erlend er samarbeidsvillig. Vi gjør vårt beste for å avlede oppmerksomheten, men det er slitsomt å komme i mål, sier Pedersen.

Hun ønsker nye hjelpemidler velkommen.

– Det er kjempebra at noen viser interesse for dette, sier hun.

- Absolutt behov

Avdelingssykepleier Guro Karlsholm har fulgt med på utviklingen av det nye hjelpemidlet.

– Inhalasjonsbehandling kan være tidkrevende, og det er ikke uvanlig at behandlingen må gjentas hyppig. Men det er vanskelig å forklare et lite barn hvorfor det er viktig å ta medisinen, og at det kan ta tid. Samarbeidet mellom barn, forelder og sykepleier i slike situasjoner kan være utfordrende, sier Karlsholm.

– Vi prøver å finne på morsomme ting for å avlede barnas oppmerksomhet, og viser blant annet videosnutter. De er imidlertid ikke tilrettelagt for slike situasjoner, og fungerer ikke like godt. Det er så absolutt behov for hjelpemidler som kan gjøre behandlingen til noe mer positivt for barna, sier Karlsholm.